

بررسی دلایل موفقیت حزب آزادی هلند (با تأکید بر بحران هویتی)

حمید صالحی^۱

احسان جعفری فر^۲

چکیده

احزاب راست افراطی به دنبال ایجاد شکاف اجتماعی به تقسیم‌بندی جامعه خودی و غیرخودی هستند. آن‌ها با تأکید بر وجوه تعیین‌کننده هویت اجتماعی مثل مذهب یا قومیت سعی دارند خود را به‌عنوان مدافع ارزش‌های ملی نشان بدهند. در سال‌های اخیر حزب راست آزادی هلند نیز با تأکید بر هویت و امنیتی‌سازی بیگانگان و مخالفت با سیاست‌های مهاجرپذیری و اتحادیه اروپا توانسته است موفقیت قابل‌توجهی را در انتخابات به دست بیاورد. این مقاله به روش تحلیلی و توصیفی به این پرسش می‌پردازد که دلایل موفقیت حزب آزادی هلند با تأکید بر بحران هویتی چیست؟ و در پاسخ به این پرسش این فرضیه مطرح شده است که باوجود نگرش‌های منفی مردم نسبت به سیاست‌های اروپایی و افزایش میزان درخواست پناهندگی این کشور به‌ویژه بعد از بحران امنیتی خاورمیانه حزب آزادی هلند توانسته است با خود را مدافع هویت ملی در برابر بحران هویتی نشان داده و نظر رأی‌دهندگان را به‌سوی خود جلب کند.

واژگان کلیدی: راست افراطی، هلند، حزب آزادی، هویت، مکتب کپنهاگ

^۱ دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی

^۲ دانش‌آموخته کارشناسی ارشد روابط بین‌الملل دانشگاه شیخ مفید قم

مقدمه

جریان راست افراطی یا پوپولیسم بعد از این که در دوره بین دو جنگ جهانی اول و دوم در اروپا قدرت‌نمایی کرد، رو به افول گذاشت. احزاب این جریان تا اوایل دهه ۱۹۸۰ نقش بارزی را در ساختارهای سیاسی دولت‌های اروپایی بازی نکردند؛ اما بعد از دهه ۱۹۸۰ و هم‌زمان با آغاز تحولات جدید مانند فروپاشی شوروی، تلاش برای افزایش ارتباطات جهانی میزان مهاجرت و پذیرش‌ها از سوی کشورها افزایش یافته است. افزایش ورود مهاجران به کشورهای اروپایی به‌منزله ظهور و شکل‌گیری احزاب نوینی در صحنه سیاسی کشورهای اروپایی است که با رویکردی خود را صدای اصلی مردم دانسته و سیاستمداران را به سبب پذیرش مهاجران موردنقد قرار می‌دهند. از نگاه آن‌ها تبعات فرهنگی نامطلوب مهاجرت برای جامعه در آینده قابل‌تصور است و بنابراین با متهم کردن سیاستمداران توانسته‌اند در انتخابات آرای مردم به سمت خود جذب کنند.

مفهوم راست افراطی، از یک بعد مفهومی اجتماعی - فرهنگی و ترکیبی از گرایش به هویت ملی و بیگانه‌ستیزی است. ویژگی اصلی راست افراطی گرایش‌های مونیستی و ضدیت با پلورالیسم است؛ بنابراین در لایه‌های دیگر این رویکرد مخالفت با اصل برابری انسان و گاه نژادپرستی وجود دارد. باین حال احزاب موفق راست افراطی سعی کرده‌اند تا خود را از اتهام نژادپرست بودن دور کنند ماهیت ملی‌گرایانه این احزاب و حرکت اتحادیه اروپایی در مسیر متضاد با ملی‌گرایی، مانعی برای روند هم‌گرایی اتحادیه اروپا یا گسترش آن به شمار می‌رود؛ بنابراین در این مقاله به روش تحلیلی و توصیفی سعی شده است تا با بررسی نقش هویت در جذب آرای مردم به‌سوی حزب راست آزادی هلند بپردازیم. پرسش اصلی مقاله این است که دلایل موفقیت حزب آزادی هلند با تأکید بر بحران هویتی چیست؟ در پاسخ به این پرسش این فرضیه مطرح‌شده است که باوجود نگرش‌های منفی مردم نسبت به سیاست‌های اروپایی و افزایش میزان درخواست پناهندگی این کشور، به‌ویژه بعد از بحران امنیتی خاورمیانه، حزب آزادی هلند توانسته است خود را مدافع هویت ملی در برابر بحران هویتی نشان داده و نظر رأی‌دهندگان را به‌سوی خود جلب کند.

چارچوب نظری

به‌طور کلی روش تحلیل مکتب کپنهاگ حد واسط و یا میانجی دو رهیافت رئالیسم ساختاری مکتب آمریکایی و سازه‌انگاری اجتماعی است. تأکید این نگرش بر «ذهنی بودن مفهوم امنیت» و «ماهیت متغیر آن» است، به‌نحوی که یک پدیده بسته به بافت یا متنی که در آن به وقوع می‌پیوندد، می‌تواند در یک وضعیت «امنیتی شده» و «غیرامنیتی شده» قرار گیرد. اگرچه تأکید مکتب کپنهاگ و بنیان‌گذاران نظری آن، «باری بوزان» و «وال ویور»، بر ذهنی بودن ماهیت امنیت، آن نگرش را به سازه‌انگاران نزدیک می‌کند، لیکن برخی دیدگاه‌های غیر سازه‌انگاران آن از قبیل اهمیت بخشیدن به وجه سنتی - نظامی امنیت در تحلیل مطالعات امنیتی سبب می‌شود تا پای دیگر این نگرش در منظومه فکری رئالیست‌های ساختاری قرار گیرد. وجه مهم دیگر تمایز طرفداران نگرش انتقادی امنیت مکتب کپنهاگ با رهیافت سازه‌انگاران اجتماعی آن است که طرفداران نگرش نخست با پرهیز از این استدلال سازه‌انگاران که امنیت را مفهومی برساخته شده در بستر اجتماع می‌دانند پیگیری یک رویکرد چندوجهی را در مطالعه و تجزیه و تحلیل امنیت پیشنهاد می‌کنند. در حقیقت، سازه‌انگاران اجتماعی، امنیت را مفهومی می‌بینند که در بستر اجتماع ساخته می‌شود. استدلال مشهور الکساندر ونت در این رابطه آن است که «امنیت آن چیزی است که دولت‌ها یا ملت‌ها آن را می‌سازند» (قوام، ۱۳۹۰: ۱۱۲). از همین رو در تحلیل موضوعات با مفاهیم کلیدی در نظریه بوزان پیرامون امنیت، آنچه به‌عنوان مکتب کپنهاگ در مطالعات امنیتی خواند می‌شود، اصولی چون امنیتی کردن، بخش‌ها و مجموعه‌های امنیتی منطقه‌ای مورد توجه است.

یکی از موضوعاتی که می‌تواند امنیتی شود هویت است. در این صورت یک گروه سعی دارد با معیار قرار دادن یک گروه اجتماعی سایرین را نسبت به آن امنیتی سازد. دوگانگی سازی ما و دیگران از همین نگرش برمی‌آید. برای درک اینکه آیا سیاست‌های مهاجرت در حال حاضر جوامع را امن می‌کند یا خیر، به موضوع نگرانی امنیتی در چارچوب مکتب کپنهاگ پرداخته شده است؛ چراکه این مکتب مکانیسم مطالعه برای درک اینکه چگونه مهاجرت به‌عنوان تهدید امنیتی دیده شود و با طرح این سؤال که چگونه مسئله مهاجرت به‌عنوان تهدید موجود امنیتی در کشورهای اروپایی دیده می‌شود کمک می‌کند تا به تجزیه و تحلیل مسائل بپردازیم. بر اساس مکتب کپنهاگ تهدید باید موجود، یا شیء در نظر گرفته شود که به‌عنوان بالقوه‌ی مضر شناخته شده می‌شود، درحالی که هدف از ارجاع یک شیء یا ایدئال برای بقا است. در این روند یک عمل گفتاری صورت می‌گیرد که مسائل سیاسی را به تهدیدات

موجود تبدیل می‌کند و به دنبال توجه فوری و اقدام شدید است. اگر این گفتار توسط مخاطب مورد تأیید قرار گیرد، بدون در نظر گرفتن مشروعیت و حقیقت تهدید، تهدید مطرح شده با موفقیت جا می‌افتد و اجازه می‌دهد که اقداماتی در این خصوص انجام شود، در غیر این صورت آن موضوع از نظر امنیتی شدن نامناسب در نظر گرفته می‌شود. به‌طور خلاصه، امنیت در مورد حفظ و حراست از کشور، جامعه و هویت اجتماعی است.

احزاب راست و مخالفت با اتحادیه اروپا

زمینه‌های موفقیت

وجود سازمان‌ها و انجمن‌های رسمی نظیر اتحادیه‌های تجاری و احزاب سیاسی که هویت جمعی را به بخشی از نیروهای اجتماعی تبدیل می‌کند و با سازمان‌های دیگری که آشکار یا پنهان علیه هویت‌های دیگر به مقابله برمی‌خیزد تأثیر بسیاری بر پایگاه اجتماعی راست افراطی دارد (Junbo, 2007: 1-2). با توجه به اینکه در گفتمان راست افراطی، ملت، آرمانی شده و محبوبیت یافته و به‌عنوان نهاد همگن و ارزش اصلی برای مردم تعیین شده است و ملت‌ها واحدهایی کمابیش ثابت قلمداد می‌شوند، می‌توان انتظار داشت که زمانی که شهروندان احساس یکپارچگی در جامعه نداشته باشند، سطح مخالفت آن‌ها با سیاست‌های دولت افزایش یابد. «کسری مشروعیت» منجر به گرایش به احزاب دیگر می‌شود که گفتمان راست از جذابیت بیشتری برخوردار بوده است.

بی‌اعتمادی به اتحادیه اروپا

در مواردی که دستاوردها و موفقیت یک دولت، خودبه‌خود به معنی از بین رفتن موقعیت سیاسی او باشد، این امر اغلب و به‌طور طبیعی منجر به نگاه تهدید سیاسی می‌شود (دهشیری و قاسمی، ۱۳۹۵: ۱۴۷-۱۴۵). احزاب راست افراطی از این ریشه‌ها، علیه هرگونه نرمش دولتمردان و رهبران احزاب اصلی در کشورشان بهره می‌جویند و به‌این‌ترتیب عضویت در اتحادیه اروپا را نمی‌پذیرند و در سطح توقع پایین‌تر نسبت به گسترش اتحادیه اروپا به شرق یا عضویت یک کشور جدید مخالفت می‌ورزند. این خواسته ناشی از وجود یک زمینه‌ی بی‌اعتمادی به اتحادیه اروپا است. در یک نظرسنجی از شهروندان ۲۵ دولت عضو اتحادیه اروپا که قبل از تبدیل شدن به ۲۷ عضو به عمل آمد، در پاسخ به این پرسش که آیا در آینده نزدیک خود را در قالب ملی، ملی و اروپایی، اروپای ملی،

فقط اروپایی توصیف خواهید کرد، ۴۱/۱ درصد فقط ملی، ۴۹/۸ درصد ملی و اروپایی، ۵/۹ درصد اروپایی و ملی و بالاخره ۳/۳ فقط اروپایی خود را معرفی نموده‌اند. پرسش‌شوندگان در پاسخ به این سؤال که تا چه اندازه به واحد ملی خود و نیز اروپا افتخار می‌کنند، ۴۶/۲ درصد به واحد ملی خود در مقابل ۱۷ درصد به اروپا خیلی افتخار می‌نمایند. ۴۲/۱ درصد به واحد ملی خود و ۵۵/۳ درصد به اروپا تا اندازه‌ای افتخار می‌کنند. ۹/۲ درصد به واحد ملی و ۱۹/۴ درصد به اروپا خیلی مفتخر نیستند و بالاخره ۲/۵ درصد به واحد ملی در مقابل ۸/۲ به اروپا اصلاً افتخار نمی‌کنند (قوام، ۱۳۹۰: ۸۷). پس از نتیجه همه‌پرسی خروج انگلستان از اتحادیه اروپا، «برگزیت»^۳، کارشناسان و سیاستمداران از افزایش بی‌اعتمادی به اتحادیه اروپا سخن می‌گویند. برگزیت نیز نشان از همین نگرانی و ناامنی دارد که ناشی از تحرک آزاد کارگران اتحادیه اروپا، بحران پناهندگان و ریاضت‌های اقتصادی دارد. هدف برگزیت ایجاد یک رژیم امنیتی سخت‌مرزی برای جلوگیری از حرکت آزاد بیگانگان به بریتانیا و حذف تهدید وجودی برای امنیت بریتانیا دارد. مردم اسکاتلند و ایرلند شمالی در فروردین ۲۰۱۶ رأی به ماندن در اتحادیه اروپا و بریتانیایی‌ها و ولزی‌ها به‌غیر از لندن رأی به خروج از این اتحادیه دادند (دانش، ۱۳۹۸: ۲۸).

بی‌اعتمادی به گسترش اتحادیه اروپا

راست افراطی معتقد است که گسترش اتحادیه اروپا و ورود کشورهای جدید باعث تعمیق چالش‌ها، به‌ویژه چالش‌های هویتی می‌شود که به لحاظ بافت تاریخی، فرهنگی، زبانی و مذهبی به دامنه تنوع و گوناگونی‌ها و اختلاف منجر خواهد شد. به باور این طیف از جمله مواردی که در نتیجه گسترش اتحادیه اروپا چالش‌های هویتی را افزون خواهد ساخت آن است که کشورهای شرق اروپا همچنان در حال و هوای تاریخ سوسیالیستی خود باقی‌مانده‌اند، هجوم نیروهای کار از کشورهای تازه‌وارد به کشورهای پیشرفته اتحادیه باعث جابه‌جایی جمعیتی می‌شود که «هویت غیر» دارند و در آخر امکان تقویت ملی‌گرایی افراطی به صورت واکنش در برابر قدرت‌یابی اتحادیه نیز بیشتر خواهد شد. از سوی دیگر، رشد قابل‌توجه جمعیت مسلمانان در اروپا نیز سبب می‌گردد که این احزاب حاضر نباشند به راحتی بپذیرند که در سایه اتحادیه اروپا حضور مسلمانان و تقویت هویت اسلامی را در اروپا شاهد

^۳واژه‌ای است که از ترکیب دو کلمه بریتانیا (Britain) و خروج (Exit) ساخته شده و برای آسانی در گفتار و نوشتار استفاده می‌شود.

باشند (همان:۲۲۴). راست مخالف با مفاهیمی چون هویت فراگیر اروپایی و پساملی‌گرایی^۴ است. یکی از دلایل آن‌هم امتیازهایی است که به فرهنگ‌ها و زبان‌های گوناگون در چارچوب سیاست‌های کثرت‌گرا و اتحادیه اروپا داده شده است.

مخالفت با ارزش‌های اروپایی

با توجه به اینکه مهم‌ترین معیار در اتحادیه اروپا دموکراسی و حقوق بشر است و حتی بیانیه لاکن اعلام می‌دارد که ورود به اتحادیه تنها برای کشورهای باز است که ارزش‌هایی چون انتخابات آزاد، احترام به اقلیت‌ها و احترام به حاکمیت قانون را سرلوحه خود قرار داده‌اند. لذا این بیانیه تلاش دارد با دیدگاه خوش‌بینانه، اتحادیه اروپا را با سیاست گسترش ضابطه‌مند، به جذب و همسوسازی همسایگان و فرآیند هماهنگ‌سازی هویتی پردازد (Junbo, 2007:8) از جمله مواردی که در گسترش ضابطه‌مند اتحادیه اروپا مطرح است، قرار دادن پیش‌شرط‌هایی از جمله رعایت اصول دموکراتیک و حقوق بشر (ارزش‌های مدرن) برای پیوستن به اتحادیه است. بدین ترتیب در گام نخست امکان الحاق برای کشورهایی که قرابت بیشتری با اصول ذکرشده را دارند فراهم می‌شود و از سوی دیگر کشورهای متقاضی ورود به اتحادیه را تشویق به پذیرش و اجرای عملی این اصول می‌نماید؛ به عبارت دیگر، با تأکید بر ارزش‌های مدرن، به نوعی عناصر هویتی اتحادیه اروپا را تقویت می‌کند. در مقابل چنین هدفی در اتحادیه اروپا، ارزش‌هایی مانند حمایت از قانون اساسی یا حقوق اقلیت‌ها در بیان اراده عمومی یا توده‌ای توسط پوپولیست‌ها رد می‌شود و یا در بهترین حالت جزء نگرانی‌های ثانویه قرار می‌گیرد، چراکه هدف اولیه احزاب راست هویت ملی و ناسیونالیستی است. برای مثال هاینس کریستین اشتراخه^۵ رهبر حزب آزادی اتریش می‌گوید اروپا باید روی ارزش‌های یهودی - مسیحی تأکید کند، این ارزش‌ها باید برای نسل‌های آینده حفظ شوند. (Euronews, 2016/09/23).

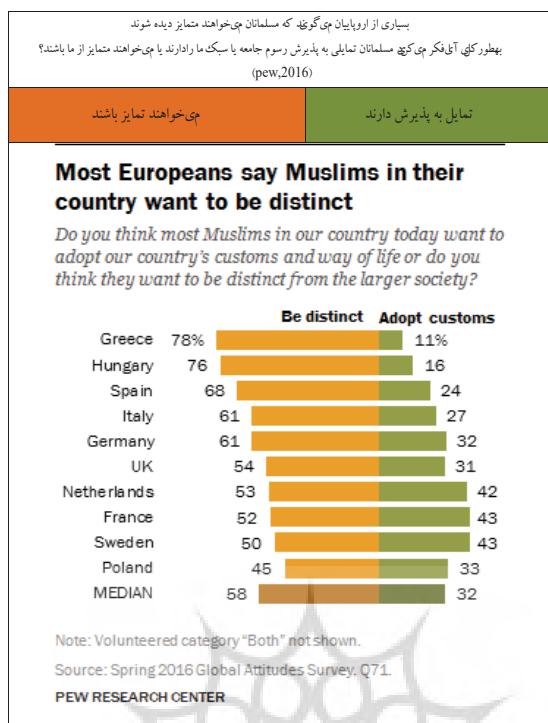
از مهم‌ترین و چالش‌برانگیزترین مسائل اتحادیه اروپا که راست افراطی با آن به مخالفت سختی پرداخته است در خصوص الحاق کشور مسلمان ترکیه به اتحادیه اروپا است. این کشور از سال ۱۹۹۷ رسماً خواستار عضویت در اتحادیه اروپایی است (دهشیری و قاسمی، ۱۳۹۵:۵۷). همچنین مخالفت‌ها

^۵ Heinz-Christian strache (1969-)

با عضویت ترکیه در اتحادیه اروپایی ریشه‌های ذهنی، روانی و تاریخی دارد و افکار عمومی اروپایی چندان مایل به پذیرش کشوری که رسماً جایگزین امپراتوری عثمانی شده است، نمی‌باشند. سلاطین عثمانی در قرون پانزدهم، شانزدهم و هفدهم بارها لشکرکشی‌های بزرگی به کشورهای اروپایی کرده و تا قلب اروپا و مرکزیت امپراتوری مقدس رم ژرمنی و دروازه‌های وین پیش رفته‌اند. این ذهنیت روانی و تاریخی که در کتاب‌های درسی در مدارس اروپایی تدریس می‌شود فضای منفی علیه وارثان امپراتوری عثمانی و رهبران ترکیه امروزی به وجود آورده است.

مهاجرت و مسلمانان

مسئله بعدی مهاجرت و مسلمانان است که هدف اصلی احزاب راست افراطی در برنامه‌های تبلیغاتی‌شان است. احساس خطر از سوی مسلمانان در بعد هویتی از آنجا ناشی می‌شود که جمعیت مسلمانان در اروپا روبه افزایش است و از طرف دیگر نمادها و مراسم مذهبی در این کشور به نوعی مبلغ دین اسلام است. از طرفی به عقیده اروپاییان، مسلمانان اروپا حاضر نیستند به خاطر ارزش‌های غربی، ارزش‌های دینی خود را کنار بگذارند. نمودار زیر نشان‌دهنده‌ی این است که در هر کشور اروپایی بر طبق نظرسنجی تا چه اندازه مسلمانان به تمایز از بقیه جامعه و اتخاذ آداب و رسوم و روش زندگی خود در کشورهای اروپایی تمایل دارند. طبق این نمودار مسلمانان تمایل شدیدی به تمایز از بقیه جامعه دارند. بر طبق یک نظرسنجی از شهروندان اروپایی این سؤال پرسیده شد که مسلمانان چقدر تمایل دارند در کشور آن‌ها به صورت متمایز شناخته شوند. آمارها نشان داد بیشتر مردم یونان معتقدند که مسلمانان تمایل دارند که به عنوان گروه‌های متمایز از دیگر شهروندان باشند و در بقیه کشورها نیز این آمار در حد بالایی تأیید می‌کند که شهروندان اروپایی چنین نگرشی نسبت به مسلمانان دارند. در جدول زیر این آمار ارائه گردیده است:

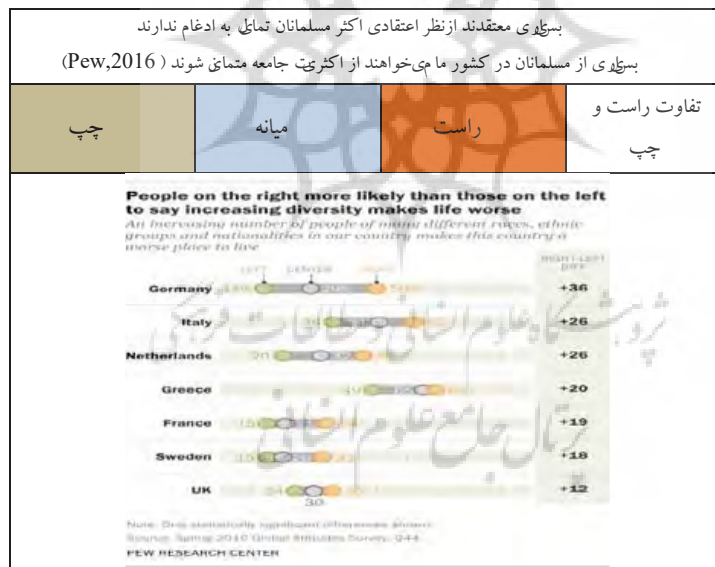
مسئله تمایل به تمایز در کشورهای اروپایی سبب ایجاد نگرانی‌های هویتی در کشورهای اروپایی شده است. در این میان احزاب راست با دست‌آویز قرارداد این مسئله بر تهدید هویت و نابودی کشورشان پای می‌فشارند.

بررسی قدرت‌یابی راست افراطی در هلند

هلند در سال ۱۶۴۸ استقلال خود از اسپانیا به دست آورد. این کشور از شرق با آلمان همسایه است و از جنوب با بلژیک و از غرب نیز از طریق دریا با بریتانیا هم‌جوار است و اکثر جمعیت آن مسیحی پروتستان است. هلند در سال ۲۰۱۳ در مجموع ۱۷۰۰۰ نفر تقاضای پناهندگی داشت است که نسبت به سال ۲۰۱۲ با افزایش ۳۰٪ روبرو شد این کشور در سال ۲۰۱۲ در مجموع ۱۳۰۰۰ نفر تقاضای پناهندگی کرده بودند، در سه ماه اول سال ۲۰۱۴ در هلند ۴.۸۳۱ نفر تقاضای پناهندگی کرده‌اند (Prime95,2014/05/20).

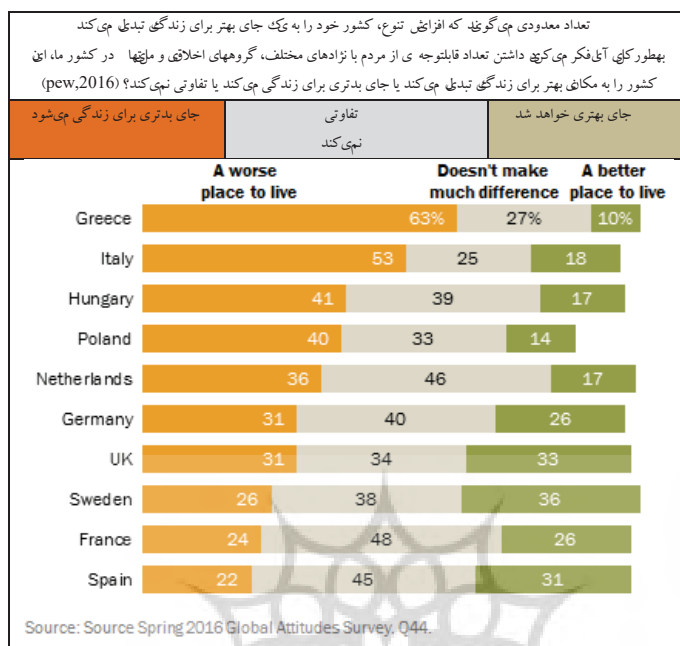
میزان درخواست پناهندگی این کشور در قبال بعضی کشورهای اروپایی قابل‌توجه نیست ولی تبلیغات وسیع در خصوص خطر هویت از سوی احزاب راست مطرح می‌شود که در نهایت منجر به

موفقیت این احزاب نیز شده است. برای مثال درصد میزان متقاضیان پناهندگی از کشور سومالی در اروپا آلمان ۷۴.۳٪، فرانسه ۴۵.۷٪، انگلیس ۴۵.۶٪، بلژیک ۲۵.۴٪، سوئد ۹.۳٪، هلند ۱.۸٪ بوده است. این تقاضا برای پناهجویان از کشور عراق که موفق به پذیرش اقامت پناهندگی گرفته‌اند نیز بدین ترتیب است که آلمان ۵۵.۸٪، فرانسه ۴۶.۷٪، سوئد ۳۴.۱٪، بلژیک ۳۲.۷٪، انگلیس ۹.۲٪، هلند ۵.۹٪ برای کشور افغانستان درصد پذیرش پناهجویان در اروپا بدین شرح است که بلژیک ۳۵.۶٪، فرانسه ۳۱.۳٪، آلمان ۱۲.۴٪، سوئد ۱۱.۱٪، انگلیس ۹.۵٪، هلند ۲.۶٪. برای پناهجویان کشور سومالی در صد پذیرش اقامت پناهندگی عبارت است از آلمان ۸۹.۴٪، فرانسه ۶۲.۶٪، بلژیک ۴۹.۷٪، سوئد ۴۹.۷٪، انگلیس ۴۸.۷٪ و هلند ۳۴.۳٪. هلند. در مجموع بدترین کشور پناهنده‌پذیر در بین این شش کشور است! ولی نمایندگان مجلس از احزاب راست این مسئله را به چالش می‌کشند. به طور کلی افکار عمومی هلند طبق نظرسنجی‌های زیر قابل‌بیان است. در یک پرسش درباره اینکه بسیاری از مسلمانان در کشور ما می‌خواهند از اکثریت جامعه متمایز شوند (Pew, 2016)

در این مطالعه، مردم پرسیده شد که آیا داشتن تعداد بیشتری از افرادی از نژادهای مختلف، گروه‌های قومی و ملیت در جامعه خود آیا باعث می‌شود کشور را به مکانی بهتر برای زندگی باشد. در پاسخ تعداد معدودی می‌گویند که افزایش تنوع، کشور خود را به یک جای بهتر برای زندگی تبدیل می‌کند.

این آمار برای کشور هلند نشان‌دهنده‌ی این است که موافقان فقط ۱۷ درصد هستند و مخالفان جدی ۳۶ درصد.

بدین ترتیب با توجه به جداول بالا می‌توان گفت که در کشور هلند توجه به احساس ملی‌گرایی و همچنین مخالفت با تنوع قومی و نژادی در مقایسه با بعضی کشورهای اروپایی شدیدتر است. این مسئله سبب شده است تا شعارهای احزاب راست افراطی در این کشور به سمت ملی‌گرایی و مخالفت با مهاجران باشد. تلاش احزاب راست افراطی برای خروج از اتحادیه اروپا را می‌توان در وعده‌های خیرت وایلدرز^۶، رهبر حزب آزادی هلند نیز برای خروج کشورش از اتحادیه اروپا دید. خانم لوپن رهبر جبهه ملی فرانسه نیز تبلیغات خود را به‌ویژه در این روزهای پایانی تا رقابت نهایی انتخابات بر احساسات ضد اتحادیه اروپایی در بین رأی‌دهندگان معطوف کرده و قول داده است تا در صورت نشستن بر کرسی ریاست جمهوری کشور، همه‌پرسی را در خصوص عضویت فرانسه در اتحادیه اروپا برگزار کند (Bbc, 2017). حزب آزادی هلند نیز تلاش کرده است تا از این موضوع به نفع خود بهره‌برداری کند.

^۶ Geert wilders

حزب آزادی هلند^۷

تلاش متمرکز بر اسلام، مهاجرت و نپیوستن به اتحادیه اروپا محور اصلی راست افراطی است. از نظر حزب آزادی این سه ترکیب، عامل تهدید اصلی برای استقلال هلند محسوب می‌شود. راست افراطی هلند به شدت بومی گرا است. در راستای مخالفت با اسلام ویلدرز ایدئولوگ مارتین استدلال کرد که اسلام ایدئولوژی است که می‌تواند قدرت بر اکثریت را به دلیل ماهیت متعصب آن در برگیرد. او به دنبال یک برنامه‌ای است که باید در مبارزه با اسلامی شدن اجرا شود. اقدامات این طرح عبارت‌اند از: بسته شدن مدارس اسلامی، هیچ مسجدی نباید ساخته شود و مهاجرت از کشورهای اسلامی باید جلوگیری شود، همچنین مهاجرت از کشورهای غیر اسلامی باید تشویق شوند. مهاجران در ۱۰ سال اول اقامت خود را باید به زبان و فرهنگ هلندی توجه بیشتری در برنامه‌های مدرسه داشته باشند. در همین راستای بومی‌گرایی نیز در ۲۰۱۲، این حزب حتی نیاز به خروج از اتحادیه اروپا و بازگشت به ارز ملی قدیمی را مطرح می‌کند.^۸ امروز تعداد مسلمانان در هلند بین ۸۴۰ تا ۹۶۰ هزار نفر است که حدود ۵ درصد از جمعیت ۱۷ میلیونی این کشور را تشکیل می‌دهند که بر اساس سرشماری‌های هلند، ۷۳ درصد مسلمانان این کشور، ترکیه‌ای و مراکشی تبار هستند.^۹

در حالی که پادشاه هلند با اظهارات مثبت در مصاحبه با روزنامه لی ریپابلیک^{۱۰} گفته بود که از ۶۵ هزار نفری که تا ۲۰۱۵ پناهنده هلند شده بودند پناه‌جویی در خیابان نخواهید است و این کشور تبدیل به کشور چند فرهنگی شده است. (Nltimes./2017/05/19) ولی واکنش‌هایی منفی نیز در هلند نسبت به این مسئله اتخاذ شد. برای مثال فرد تیغنس معاون وزیر دادگستری هلند می‌گوید که ۶۵۰۰۰ نفر! ... برای جلوگیری از سیل پناه‌جویان به هلند از تک‌تک هلندی‌ها می‌خواهد چشم‌ها و گوش‌هایشان را باز کنند و اگر در وسایل نقلیه عمومی مثل قطار و اتوبوس و ... یا در ایستگاه‌های مرکزی شهرها

^۷ Partij voor de Vrijheid(PVV)

^۸ برای توضیح بیشتر رجوع شود به:

lucardie, paul and gerrit voerman. 2013. geert wilders and the party for freedom in the netherlands: a political entrepreneur in the polder. in exposing the demagogues: right-wing and national populist parties in europe, grabow, karsten and florian hartleb eds. 187–204. brussels: centre for european studies, berlin: konrad-adenauerstiftung.

^۹ برای توضیح بیشتر رجوع شود به:

Van der valk, ineke (2017). "[islamophobia in the netherlands national report 2016](#)" (pdf). european islamophobia report. istanbul, turkey: foundation for political, economic and social research. retrieved 24 april 2017

^{۱۰} la republica

کسانی را ببینند که مشکوک به افرادی هستند که قاچاق انسان می‌کنند و پناهجویان را به کشور ما می‌آورند فوراً به پلیس گزارش دهند!... (Prime95,2014/05/20) بازتاب این اظهارات منفی در راست افراطی شدیدتر است. فریتسما^{۱۱} از حزب آزاد (راست افراطی) از معاون وزیر دادگستری می‌خواهد که بدون لحظه‌ای درنگ مرزهای هلند را بروی پناهجویان ببندد! به نظر او هلند در مقابل یک فاجعه مهاجرت قرار گرفته است (Prime95,2014/05/20).

خیرت ویلدرز^{۱۲} رهبر حزب آزادی می‌گوید: "می‌دانید من دارای عقل سلیم هستم. امیدوارم که شما هم داشته باشید یا در آینده پیدا کنید! هلند نمی‌تواند با این سیل پناهجویان مقابله کند هیچ کشوری نمی‌تواند ۶۵۰۰۰ پناهجو را بپذیرد. رئیس اداره تابعیت و مهاجرت ایتالیا گفته است یک میلیون آفریقایی در راه‌اند که خود را به کشورهای اروپایی برسانند! این افراد به کدام کشور خواهند رفت؟ در تلویزیون دیدیم که می‌گفتند ما به هلند خواهیم رفت! می‌دانی چرا؟ برای اینکه پناهجویان در هلند همه‌چیز دریافت می‌کنند! خانه می‌گیرند، بیمه پزشکی می‌شوند، ... امثال شما از آن‌ها دفاع می‌کنند! درحالی‌که کشورهای دیگر این کارها را نمی‌کنند مثل ما دیوانه نیستند! ما باید این سیاست را متوقف کنیم. پولی را که برای پناهجویان هزینه می‌کنیم به مصرف خانه‌های سالمندان خودمان برسانیم. ... متوقف کنید. دیگر کافی است. مرزها باید بسته شود! ... هلند بهترین پرخورد را با پناهجویان می‌کند ... در تمام جهان این اخبار را می‌شنوند... حتی از افراد غیرقانونی در این کشور حمایت می‌شود درحالی‌که حق ندارند اینجا بمانند... تنها راه‌حل این است که هلند بین کشورهای اروپایی شدیدترین و سخت‌گیرانه‌ترین سیاست‌ها را علیه پناهجویان بکار بندد! ما باید به پناهجویان بگوییم که برگرد به منطقه خودت در هلند از آن‌ها پذیرایی نکنیم."

در ماه ژانویه در برنامه تلویزیونی «جهان می‌چرخد» آقای سیورت فان لیندن ادعا کرد به‌طور کلی خارجی‌ها دو یا دونیم برابر بیشتر متهم به تعرض جنسی هستند. از هر ۲۰ نفر خارجی یک نفر متهم به تعرض جنسی است! وی مدعی بود که این آمار را از تحقیقات آنتون فان ویک و آریان بلوکلند در سال ۲۰۰۸ به دست آورده است. ذکر این آمار را به‌شدت در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی موضوع بحث واقع شد. (پوری، ۲۰۱۶).

^{۱۱} Fetzima

^{۱۲} Geert wilders

ویلدرز با نشان دادن اینکه امنیت اجتماعی ما در سایه وجود مسلمانان در خطر است بیان می‌کند: "هزاران پدر و مادر هلندی می‌ترسند از اینکه چه بلایی در انتظار دختران آنهاست! همه آنها درک می‌کنند که مدت زیادی طول نخواهد کشید در هلند هم در گروه‌های بزرگ حمله به زنان هلندی شروع خواهد شد! من آنها را بمب‌های تستوسترون^{۱۳} نامیده‌ام. راه‌حل این قضیه بستن کامل مرزهای هلند برای جلوگیری از مورد تجاوز واقع شدن زنان هلندی است! (Sims, 2016) وی گفته بود که پناهجویان مرد مسلمان باید در کمپ‌های بسته بمانند و حق خروج از کمپ‌ها و آمدن به خیابان‌ها را نداشته باشند! این تنها راه‌حلی است که امنیت زنان ما را تضمین می‌کند! این اظهارات در حالی مطرح می‌شود که پروفیسور لئولوکاسن^{۱۴} استاد بزرگ و متخصص تاریخ مهاجرت در دانشگاه لیدن و مدیر موسسه بین‌المللی تاریخ اجتماعی، استدلال کرد در هلند بیش از ۲۰۰۰۰۰ مهاجر داریم در صورتی که این آمار صحیح باشد، باید بیش از ۱۰۰۰۰ تعرض جنسی توسط خارجی‌ها انجام شده باشند... و چنین چیزی اتفاق نیفتاده است. (Nrc,2016/01/13).

خیرت ویلدرز رهبر راست‌گرایان هلند، سیاستمداری اسلام‌ستیز و جنجال‌آفرینی است که بیشترین جنجال‌هایش را به دلیل اندیشه‌های اسلام‌ستیزانه‌اش در هلند به پا کرده است. وی از سال ۲۰۰۴ م، زمانی که کارگردان هلندی به علت ساخت فیلم «تسلیم»^{۱۵} به کارگردانی تئو ونگوگ^{۱۶}، فیلم‌ساز اسلام‌ستیز هلندی، کشته شد، به جنجال پردازی اقدام کرد. ویلدرز پیش‌ازین نیز در اظهاراتی خواستار زندانی کردن زنان روبنده دار، ممنوعیت استفاده از قرآن در هلند و پرداخت پول به مهاجران مسلمان برای ترک این کشور شده بود. تئو ونگوگ هلندی، فیلم‌ساز هلندی افکار شدیداً بدمذهبی داشت و در برنامه‌های تلویزیونی و مقاله‌هایش به انتقاد از اسلام پرداخت. ونگوگ در کتابی به نام که بعد از ۱۱ سپتامبر نوشت، امام جماعت‌های هلند را به نفرت از زنان متهم کرد، هرکسی بهتر می‌داند ونگوگ دوست نزدیک پیم فورتاین، نماینده راست‌گرا و هم‌جنس‌گرای مجلس هلند بود که به سبب افکار نژادپرستانه و ضد مهاجر خود در سال ۲۰۰۰ م. به دست یک مسلمان کشته شد. تأثیر این تبلیغات در حدی بود که در شهر روتردام، ۱۵ ژوئن ۲۰۰۵ م مردی که به پیروی از سازمان‌های تندروی دست راستی شناخته می‌شد، مسجد جامع، مهد شأن اسلام سوری نامی‌ها را به آتش کشید. عبارت‌هایی را

^{۱۳} هورمون جنسی مردانه

^{۱۴} Sywert van lienden

^{۱۵} Submission

^{۱۶} Theo van gogh

از جمله «خدا آسوده بخواب» روی دیوارهای مسجد نوشته بود.^{۱۷} در ۲۰۰۸ ویلدرز، این سیاستمدار اسلام‌ستیز، پس از آنکه تلویزیون‌های هلند از پخش فیلم جنجالی وی خودداری کردند، پس از چند ماه تبلیغ و اعلان، به دو زبان انگلیسی و هلندی بر روی اینترنت منتشر شد. ویلدرز فیلم را روی سایت ویدئویی لایولیک^{۱۸} بر روی اینترنت منتشر کرد؛ اما به دلیل آنچه حفظ امنیت کارکنان خود در انگلیس خواند، پس از یک روز پخش آن را از روی سرور خود برداشت. خیرت وایلدرز در پی قرار گرفتن فیلم ضد اسلامی‌اش در شبکه اینترنت گفت: در صورت آسیب دیدن منافع هلند در پی انتشار فیلمش مسئولیتی در این زمینه ندارد و در توجیه این اقدام توهین‌آمیز خود گفت: من با تولید این فیلم می‌خواهم مشوق بحث در این زمینه باشم.

دشمنی سرسخت او از بعد هویت و مذهب آشکار است. ویلدرز رهبر حزب ملی‌گرای افراطی در گفتگو با شبکه یورونیوز گفت: "قرآن از کتاب نبرد من هیتلر که مبنای یک ایدئولوژی اقتدارطلب خشونت‌گرا است، ضد یهودتر است. به همین دلیل من ترجیح می‌دهم دستکم قرآن را هم مانند کتاب نبرد من در هلند ممنوع کنیم." او در ادامه افزود: "من معتقدم قرآن و بخصوص اسلام تنها در ظواهر حالت مذهب دارند. کتاب مقدس دارد، معبد و امام دارد." او بیان می‌کند که نگران آینده کودکان هلندی است. کودکان در هلند بزرگ می‌شوند پس نباید به مدارس اسلامی بروند، آنجا آموزش ببینند و نسبت به دیگران دیدگاه‌های افراطی پیدا کنند. به نظر من چیزی که مذهب نیست، بلکه تنها یک ایدئولوژی است حتی نمی‌تواند از حقوق مشروحه در قانون اساسی برخوردار شود (Euronews, 2017/03/06).

یکی از مهم‌ترین اخباری که منتشر شد درباره‌ی گرویدن راستی‌ها به اسلام است. از جمله یورام فان کلاورن، سیاستمدار چهل‌ساله و نماینده سابق حزب راست افراطی هلند که در گفتگو با روزنامه ان ای سی NEC اعلام کرد که در حین تحقیقات برای نگارش کتابی بر ضد اسلام به این دین گرویده است. یورام فان کلاورن پیش‌از این به‌عنوان نماینده تشکل دست راستی «حزب برای آزادی» به مدت هفت سال مبارزه‌ای سخت و پیگیرانه را بر ضد اسلام در مجلس سفلی پارلمان هلند بر عهده گرفته بود (euronews, 2019). او در مصاحبه‌ای گفت که من در کتاب خودم جمله‌ی تامس کارلایل، مورخ

^{۱۷} برای توضیح بیشتر بنگرید به:

Randall hansen, spring 2006, "the danish cartoon controversy: a defense of liberal freedom," eusa review european union studies association vol.19, no.2.

^{۱۸} Liveleak

قرن نوزدهم را نقل کرده‌ام که می‌گوید: «انبوه دروغ‌هایی که از سر شور دینی بی‌غرض درباره‌ی محمد (ص)، پیامبر اسلام، پراکنده‌ایم، تنها موجب شرمساری و بی‌آبرویی خودمان است.» وقتی به این حقیقت پی بردم به اسلام روی آوردم. پس در جواب سؤال شما که آیا اسلام موجب رشد هلند است، باید بگویم به نظر من بله (rahyaftaha, 2019).

پیش از فان کلاورن، عضو دیگر حزب آزادی در آوریل ۲۰۱۲ به اسلام گرویده بود و کمی بعد نیز مراسم حج به‌جای آورد. فان دورن درباره نحوه مسلمان شدنش توضیح داد که واکنش منفی مسلمانان جهان به فیلم کوتاه «فتنه» که توسط «خیرت ویلدرس» رهبر حزب آزادی تولید شده بود، او را به تحقیق درباره اسلام علاقه‌مند کرد. وی بعد از اسلام آوردن، از اینکه در انتشار فیلم فتنه نقش داشته، ابراز پشیمانی کرده و گفت که مسئولیت تصحیح این اشتباه را بر گردن خود می‌داند (paydarymelli, 1397). گفتنی است که بسیاری از مطبوعات هلند واکنش مسالمت‌آمیز مسلمانان و موضع‌گیری‌های حکیمانه آنان را ستوده‌اند، موضع‌گیری‌ای که سبب شده احساسات مردم هلند نسبت به مسلمانان برانگیخته شود و در واقع باعث شده است تا فیلم ضد اسلامی ولدرز نتایج معکوسی بر افکار عموم داشته باشد (اکبری کریم‌آبادی، ۱۳۹۳: ۳۱). به گزارش ابنا به نقل از سایت خبری "محیط"، روزنامه دیلی تلگراف با اشاره به نتایج معکوس تلاش توهین‌کنندگان به اسلام برای جلوگیری از گرایش به اسلام در غرب خاطرنشان کرد که سه هلندی تنها با مشاهده عبارت پایانی فیلم ضد اسلامی فتنه یعنی "اسلامی شدن اروپا را متوقف کنید"، به دین اسلام مشرف شدند، این روزنامه در ادامه بیان می‌کند که هزاران هلندی به کتاب‌فروشی‌ها هجوم آوردند تا قرآن‌های ترجمه‌شده و یا لوح‌های فشرده این کتاب را بخرند؛ این در حالی بود که بعد از گذشت چند ساعت، قرآن در بازارهای هلند نایاب شد. آشنا شدن هلندی‌ها با قرآن مجید و تعالیم بشردوستانه و حکیمانه آن باعث شد تعداد زیادی از آن‌ها مسلمان شوند (اکبری کریم‌آبادی، ۱۳۹۳: ۳۱). با این حال، اظهارات امنیتی سازی مهاجران توسط راست افراطی از بعد هویت و ایجاد دوگانگی ما و دیگران، خوب در برابر بد، شکیبیا در مقابل ناشکیبیا، همگی در راستای ایجاد یک هویت برساخته است که داعیه هویت‌جویی اصیل را دارد. از همین رو اگرچه بسیاری از این اظهارات ابراز تأسف کرده و راست افراطی را به نئونازیسیم بودن متهم می‌کنند ولی به‌رحال این حزب توانسته است طرفدارانی را در عرصه انتخابات به دست آورد.

موفقیت انتخاباتی

در سال ۲۰۰۶ حزب آزادی برای اولین بار در انتخابات شرکت کرد و تقریباً ۲ درصد آراء را به دست آورد. در سال ۲۰۱۰ شووینسم رفاه به بخش کلیدی برنامه انتخاباتی آن تبدیل شد. از طرح‌های سیاسی که این حزب در سال ۲۰۰۶ اعلام کرده بود این بود که مهاجران پس از ده سال کار و تسلط به زبان هلندی و ادغام در جامعه هلند از مزایای برخوردار شوند. مرزها باید بسته شود و تا زمانی که مهاجران از شرق اروپا می‌توانند بیایند باید این محدودیت حفظ شود. در انتخابات ۲۰۰۶ بیش از حد انتظار برنامه ضد اسلام در انتخابات پیگیری شد و به صورت غیرمنتظره‌ای در این انتخابات بالا رفت. البته این به دلیل عملکرد بد احزاب چپ نیز می‌توانست باشد.^{۱۹}

در ۲۰۱۲ به خاطر اینکه شووینسم رفاه کاهش یافته بود و نتیجه انتخابات برای حزب آزادی تقلیل آرا تا نصف بود. در این زمان موضوع انتخابات مرکزی حزب از دلایل کاهش این آرا است. اما در ۲۰۱۷ این کاستی جبران شد و حزب آزادی توانست از رقبای خود جلو بیفتد. نمودار و جدول زیر خلاصه نتایج انتخابات مجلس ملی حزب آزادی است.

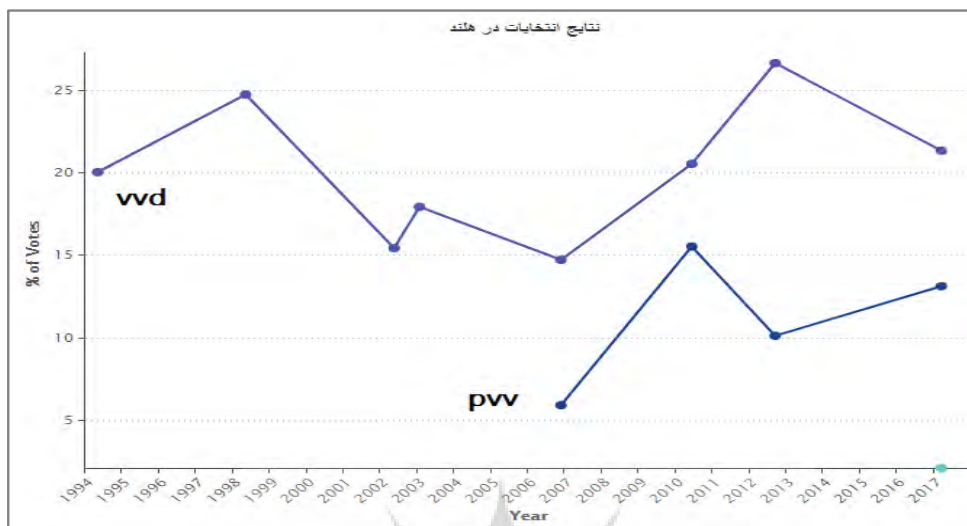
جدول (۱) میزان آرای حزب آزادی هلند در انتخابات پارلمان ملی

سال	۲۰۰۶	۲۰۱۰	۲۰۱۲	۲۰۱۷
در صد آرا	۹.۵	۵.۱۵	۱.۱۰	۴.۱۳
تعداد کرسی	۹	۲۴	۱۵	۲۰

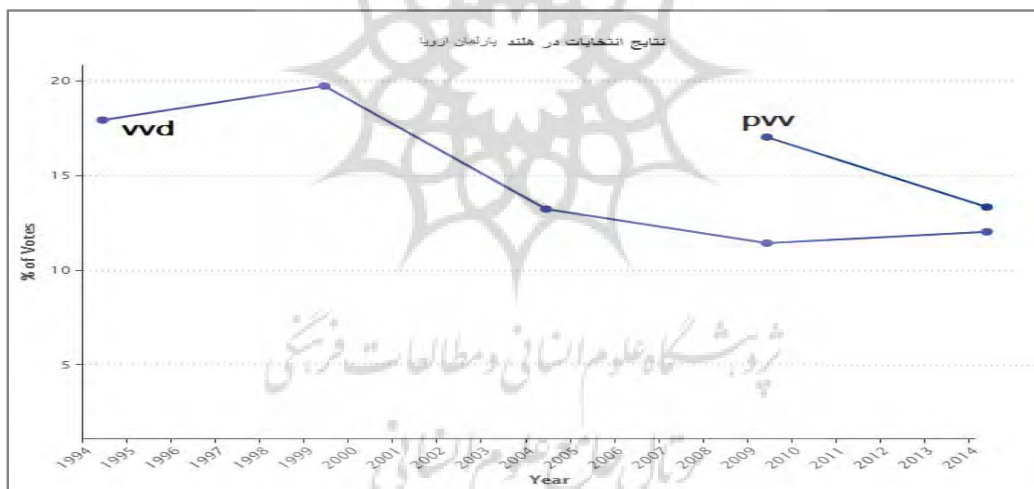
طبق نظرسنجی گاردین احتمال می‌رفت که در آرا انتخابات ۲۰۱۷ حزب آزادی که با مشارکت ۸۲ درصد مردم بوده است (Euronews, 2017) بتواند ۲۵ کرسی را از آن خود کند ولی با ۲۰ کرسی متوقف شد و حزب میانه ۳۱ کرسی به دست آورد.

^{۱۹} برای مطالعه بیشتر بنگرید به:

شکل (۱) انتخابات پارلمان ملی

شکل (۲) انتخابات پارلمان اروپا

www.politicaldatayearbook.com/Chart.aspx/15/Netherlands

نتایج نشان می‌دهد همان‌گونه که حزب آزادی هلند علیه مهاجران و احزاب اصلی کار می‌کند، احزاب اصلی با جدی‌گرفت این رقیب دست به تبلیغات علیه این حزب زده‌اند. آن‌ها سعی دارند نشان بدهند که حزب آزادی به ارزش‌های لیبرالی و دموکراتیک حمله می‌کند و لذا سعی می‌کنند با نشان دادن اینکه این حزب تنها به بزرگ‌نمایی مشکلات می‌پردازد مردم را به سوی خود جذب کنند. از طرفی بحران دیپلماتیک هلند با ترکیه برای برگزاری همه‌پرسی تغییر قانون اساسی به نفع احزاب اصلی و در رضایتمندی مردم میسر بوده است (Euronews, 2017/03/13).

نتیجه‌گیری

وقتی هویت امنیتی شد، قابلیت مذاکره و انعطاف‌پذیری در مقابل دیگرانی که با هویت متفاوت هستند، مورد چالش قرار می‌گیرد و سعی می‌شود با انکار یا سرکوب در مقابل اقلیت‌هایی که در قلمرو ملت - دولتی زندگی می‌کنند یا مهاجران بالقوه و حاضر به مقابله با آن برخیزد. سیاستمدار آمریکایی میکائیل ویلیامز^{۲۰} می‌نویسد: امنیتی دیدن هویت، مستلزم توانایی تصمیم‌گیری دقیق روی محدودیت‌های هویت است تا آن را در مقابل آنچه نیست قرار دهد و آن را به‌عنوان رابطه تهدید یا حتی دشمنی در نظر بگیرد. با این توجه که این اعلامیه‌ها و تبلیغات در صورتی که بتواند به جلب نظر رأی‌دهندگان پردازد به‌عنوان یک شاخص تبلیغاتی برای احزاب افراطی چون حزب آزادی حزب آزادی هلند تبدیل می‌شوند که موفقیت انتخاباتی برای آن‌ها رقم بزند.

از نگرانی‌های اصلی کسانی که نظریه یورابیا^{۲۱} را مطرح می‌کنند این است که درحالی‌که روزه‌روز هویت مذهبی و فعالیت‌های دینی مسلمانان در اروپا افزایش می‌یابد، هویت مذهبی و حضور در مراسم مذهبی در کلیسا در اروپا به‌سرعت در حال کاهش است و چهار هزار کلیسا طی ۱۵ سال اخیر تعطیل شده است. در این فضا زنگ خطر برای هویت اروپایی در مقابل هویت اسلامی برای غربی‌ها به صدا درآمده است. علاوه برافزایش جمعیتی مسلمانان در اروپا، رشد اقبال به اسلام در میان جمعیت بومی اروپا نیز برای سیاست‌مداران اروپایی و کلیساها نگران‌کننده است (Pew, 2011).

نام کشور	2010	2030	2010	2030
آلمان	914,000	1,365,000	7.8	

وجود جمعیت مهاجر دستاویز مناسبی برای جریانات راست افراطی فراهم گردیده تا وجود اقلیت‌ها و مهاجران را که عمدتاً مسلمانان هستند را تهدید هویتی برای جامعه خود به‌حساب آورد. احساس

^{۲۰} williams michael

^{۲۱} اصطلاحی که توسط روزنامه‌نگار ایتالیایی، اورینا فالاجی، برای نشان دادن افزایش اسلام‌گرایی در اروپا مطرح کرد که از دو واژه «یروپ» و «عربی» در زبان انگلیسی تشکیل شده است.

خطر از سوی مسلمانان در بعد هویتی از آنجا ناشی می‌شود که جمعیت مسلمانان در اروپا رو به افزایش است و از طرف دیگر نمادها و مراسم مذهبی در این کشور به نوعی مبلغ دین اسلام است. اگرچه عناصر هویتی اتحادیه اروپا به ارزش‌های مدرنی که بر حقوق مدنی، آزادی عقیده، بیان، اجتماع، برابری، حاکمیت قانون، کثرت‌گرایی، دموکراسی و حقوق بشر تأکید دارد ولی با امنیتی شدن هویت و تبلیغات ناسیونالیستی احزاب راست افراطی به نظر می‌رسد که اروپا بر عناصر هویتی چون دموکراسی و حقوق بشر، کثرت‌گرایی و برابری دیگر نخواهد توانست تکیه کند. نگرانی این احزاب از رشد جمعیت مسلمان و به خطر افتادن هویت ملی آن‌ها و تبدیل شدن جامعه به چند فرهنگی و هویتی باعث می‌گردد که رویکرد ستیزه‌جویانه‌ای نسبت به دموکراسی و پذیرش مهاجران در کشورهای خود را اتخاذ کنند. در این مقاله سعی شد که به عامل هویت در قدرت‌یابی راست افراطی پرداخته شود هرچند نگاه امنیتی سازی احزاب راست افراطی تنها به بعد هویت محدود نمی‌شود و عوامل دیگری در موفقیت آن‌ها چون اقتصاد، ناکارآمدی سیاست دولت، تبعیض، شکست سیاست‌های اروپایی و ... دارد. از همین رو، فرصت‌های مطالعاتی برای پرداختن به دیگر ابعاد نیز می‌تواند مورد توجه قرار بگیرد. اما مسئله‌ی مهم این است که موفقیت این احزاب با تمام شاخص‌هایی دیگر به غیر از هویت به مسئله مهاجرت و اسلام پیوند می‌خورد. بنابراین این پژوهش از این بعد که به بررسی هویت پرداخته است می‌تواند دارای اشتراکات اصلی با دیگر پژوهش‌ها بر مبنای غیریت سازی باشد. برای مثال در بعد اقتصادی عامل مهاجرت نیز به عنوان یک عنصر نامطلوب توسط احزاب راست افراطی مطرح می‌شود به‌ویژه آنکه با بحران امنیتی خاورمیانه سیل پناهندگان و آوارگان از این منطقه به سوی اروپا روانه شد. در این مورد نیز عامل هویت و مسلمان بودن مهاجران به مسئله اقتصاد پیوند زده می‌شود. می‌توان به‌طور کلی بیان داشت که یکی از بنیادی‌ترین مباحث امنیتی سازی در اروپا توسط احزاب راست و در قبال مهاجران هویت مهاجران است.

منابع و مأخذ

الف) منابع فارسی

- ۱- قوام، سید عبدالعلی، کیانی، داوود (۱۳۹۰)، اتحادیه اروپا، هویت، امنیت سیاست، پژوهشکده مطالعات راهبردی، چاپ دوم، ۱۳۹۰
- ۲- دانش، افسانه (۱۳۹۸)، پسابگزیت و چالش‌های امنیتی بریتانیا، دو فصلنامه ایرانی مطالعات اروپا، سال اول، شماره ۱، بهار ۱۳۹۸، صص ۲۳-۳۶
- ۳- دهشیری، محمدرضا، قاسمی، روح‌الله (۱۳۹۵)، خیزش راست افراطی و تأثیر آن بر آینده مسلمانان در اروپا، نشر وزارت امور خارجه، چاپ اول، ۱۳۹۵
- ۴- نورالدین اکبری کریم‌آبادی (۱۳۹۳)، نقش اسلام هراسی در افزایش گرایش به اسلام در اروپا و آمریکا، پژوهش‌های منطقه‌ای، پاییز ۱۳۹۳، شماره ۵، صص ۵۲-۱۵
- ۵- فان کلاورن، ی. (۲۰۱۹). رهیافته‌ها. بازیابی از ریشه‌ی خیلی از روایت‌های منفی علیه اسلام، اروپای قرون وسطا است: <https://rahyaftaha.ir/69216>
- ۶- اسلام‌ستیزانی که مسلمان شدند؛ چرا اسلام در غرب در حال گسترش است؟. (۱۳۹۷). بازیابی از پایداری ملی: <https://paydarymelli.ir/fa/news/45127/%D8%A7%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85%E2%80%8C%D8%B3%D8%AA%DB%8C%D8%B2%D8%A7%D9%86%DB%8C-%DA%A9%D9%87-%D9%85%D8%B3%D9%84%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%B4%D8%AF%D9%86%D8%AF-%DA%86%D8%B1%D8%A7-%D8%A7%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85-%D8%AF%D8%>
- ۷- اسلام‌ستیزانی که مسلمان شدند؛ چرا اسلام در غرب در حال گسترش است؟. (۱۳۹۷). بازیابی از پرایم: <https://paydarymelli.ir/fa/news/45127>
- ۸- بحران روابط ترکیه با اروپا؛ اظهارات تندوتیز مقامات دو طرف. (۲۰۱۷). بازیابی از یورونیوز: <https://farsi.euronews.com/2017/03/13/nato-calls-for-calm-as-eu-leaders-slam-erdogan-s-nazi-jibes>
- ۹- پوری، ا. (۲۰۱۴). سونامی پناهجویان کشور هلند را غرق کرده است یا سونامی تبلیغات دروغین و راسیستی دولتی؟. بازیابی از پرایم: <https://www.prime95.nl/fa/2014/05/20/2935>
- ۱۰- پوری، ا. (۲۰۱۶، ۲۰۰۳). آیا پناهجویان و مهاجران بیشتر از هلندی‌ها خلافکاری و دزدی می‌کنند؟. بازیابی از <https://mejalehhaftah.com/2016/03/20>
- ۱۱- راز محبوبیت راست‌های افراطی در اتریش. (۲۰۱۷). بازیابی از یورونیوز: <https://farsi.euronews.com/2016/09/23/austria-s-rise-of-the-right>
- ۱۲- سیاستمدار ضد اسلام هلندی اسلام آورد. (۲۰۱۹). بازیابی از یورونیوز: <https://farsi.euronews.com/2019/02/05/dutch-former-right-wing-politician-converts-to-islam>

۱۳- ممنوعیت مهاجرت و بستن مسجدها، مهم‌ترین شعار انتخاباتی نامزد راست افراطی هلند. (۲۰۱۷). بازیابی از

یورونیوز: <https://farsi.euronews.com/2017/03/06/islammight-be-dressed-up-as-a-religion-geert-wilders>

ب) منابع انگلیسی

- 1- Junbo, Jian (2007), Impact of the Eastern Enlargements on the EU's Legitimacy: From the Perspective of Intergovernmental or Supranational? Center for European Studies, Fudan University, Shanghai
- 2- Sims, A. (2016, January 23). Retrieved from Far-right Dutch politician, Geert Wilders, says male refugees must be kept in 'asylum camps' to stop 'sexual jihad': <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/far-right-dutch-politician-geert-wilders-says-male-refugees-must-be-kept-in-asylum-camps-to-stop-a6828891.html>
- 3- Nltimes. (2017, may 19). nltimes. Retrieved from Dutch King proud to house 65,000 asylum seekers since 2015: <https://nltimes.nl/2017/05/19/dutch-king-proud-house-65000-asylum-seekers-since-2015>

